Незважаючи на декларації про створення професійної армії, в Україні й надалі досі існує примусовий призив в армію на строкову службу

Однією з проблем, яка активно підіймалася ще з початку 90-х років, є примусова строкова служба в армії. Ця проблема підіймалася молоддю ще в часи боротьби за незалежність. Так, СРСР давно нема, а в Україні досі кримінальна відповідальність за ухилення від строкової служби, і при тому відсутня робота з тими, хто бажає добровільно брати участь в службі, допомозі збройним силам.

Строкова військова служба в цифрах

Хлопці 18-25 р. / рік

1999

2003

2005

2007

2008

2009

2010

2011

2012

Не проходили призову

1 500 000

2 000 000

Призвано на службу, тис

101

83

71

60

47

53

52,7

52,7

40,3

* в Україні загальна кількість чоловіків віком від 18 до 25 років за останні 10 років зменшилася на 0,5 млн. і становить бл. 2,6 млн. осіб станом на 2011

рік.

Раніше всі політики, у тому числі Партія Регіонів та В.Янукович, неодноразово підтверджували перехід на професійну армію. Але в червні 2011 року Президент України Віктор Янукович кардинально змінив напрямок руху реформування Збройних сил України. Було прийнято рішення відкласти перехід на непризовну армію (точної дати відміну призовів тепер назвати не може ніхто, а на цих виборах Партія Регіонів обіцяє 2014 рік).

Офіційна позиція влади щодо небажання скасувати примусовий призов наступна:

- армії неготова;

- проблеми фінансового характеру;

- контрактна служба непопулярна.

Насправді це не так. В Україні відбувається скорочення збройних сил. Уважний погляд на дані, щодо кількості призовників в Україні, виявляє, що справжні причини відмови Міністерств оборони та внутрішніх справ від переходу на добровільну основу інші.

Так, станом на 2011 рік менше 5% в рік призиваються на проходження строкової військової служби, але більше 50% стикаються з необхідністю отримання відстрочки. За даними правозахисної організації «Центр громадянських свобод», а також правоохоронних

органів, середній «тариф воєнкомату», або іншими словами хабар за відстрочку, становить 70-700 дол. США (в залежності від ситуації, регіону, тривалості відстрочки). Навіть бажаючі юнаки піти на строкову службу, зіштовхуються з хабарництвом в системі Міністерства оборони.

Більше того, кількість бажаючих юнаків піти на строкову службу перевищує наявну кількість місць, що означає, що армія вже кілька років тому могла перейти на добровільну основу, відбираючи шляхом анкетування необхідних добровольців. Але такий підхід унеможливив би тіньовий заробіток воєнкоматів, тому саботується як працівниками воєнкоматів так і Міністерством. В результаті 2,5 млн. українських хлопців та їх сімей проходять через корупційне горнило системи відбору призовників. Поруч з хабарництвом у вищих навчальних закладах, це фактично перший досвід грошової корупції, з якою стикаються молоді люди в своєму житті. За офіційними даними Міністерства оборони, тільки в 2012 році порушено 6 кримінальних справ за фактами хабарництва під час призову.

Також намітилася інша вкрай негативна тенденція. Збільшення призивної складової армії та зростання внутрішніх військ слід пов’язати з політичними репресіями, які торкнулися в тому числі молодіжного громадського руху (підрозділі МВС є учасниками розгону мирних акцій). Можна впевнено констатувати, що в Україні робиться спроба побудови поліцейської держави, а молодь примусово залучається в цей процес. При одночасному скороченні чисельності збройних сил (скорочення в 2011-2012 роках складає бл. 13 тис. осіб), збільшується кількість призовників. Це означає, що призив в Україні росте як в абсолютних (+500 осіб становить збільшення під час останнього призову), так і в відносних цифрах:

зростає % призовного складу армії, а також % молоді, яка проходить строкову військову службу на фоні загального скорочення кількості молоді в Україні.

При тому понад 20% призовників призиваються саме у внутрішні війська, підпорядковані Міністерству внутрішніх справ України, і збільшення призову найбільше відбувається саме за рахунок внутрішніх військ.

Підтверджується спроба побудови поліцейської держави і даними 2012 року. Так, під час весняного призову 2012 року була скорочена чисельність призову в Збройні Сили України, але майже незмінною залишається набір у Внутрішні війська МВС. Виходить, що коштів на побудову професійної армії нема, а кошти на посилення репресивного апарату міліції за рахунок військових підрозділів є.

Офіційні обіцянки політиків на виборах на 2007-2012 роки

Партія Регіонів

Батьківщина, ПРП, УСДП (нині – партія Наталії Королевської)

НУНС

Народна партія Литвина

КПУ

Грошове утримання молодших офіцерів буде не нижче 2 тис. грн. Перехід на

Перехід на професійну армію, ліквідація примусового призову

Покінчимо з чергою військовослужбовців на житло і професійна армія

Нема бачення

Нема бачення

Нові офіційні обіцянки на 2012-2017 роки

Партія Регіонів

Батьківщина

Наша Україна, Свобода, Партія Наталії Королевської «Україна-вперед», У

КПУ

Ми забезпечимо ефективну контрактну армію, скасування обов’язкового приз

Батьківщина: служба в лавах українського війська буде престижною

Завершити створення професійної армії (УДАР), а в інших політичних сил нем

Забезпечення переозброєння армії кращими вітчизняними зразками техніки т

Олександр СОЛОНТАЙ,

член нацкомітету громадянської кампанії

МОЛОДІЖНА ВАРТА